

réunion des ministres de la Défense des pays de l'OTAN du 21 octobre 2021, notamment la mise en place et l'exploitation conjointe d'un bataillon binational de reconnaissance belgo-luxembourgeois ;

– vu la loi du 13 décembre 2024 autorisant le Gouvernement à financer l'acquisition et le soutien logistique du matériel roulant pour les besoins de l'Armée luxembourgeoise ;

– considérant que la WSA agira comme maître d'ouvrage pour le projet d'extension du site de la WSA ;

– considérant que le projet d'extension du site de la WSA dépassera avec certitude le seuil de 60 millions € ;

– considérant que le projet d'extension du site de la WSA est déjà inclus dans la planification budgétaire pluri-annuelle ;

– considérant que les études de faisabilité entamées en octobre 2023 et achevées en décembre 2024 concluent à la faisabilité technique du projet et que les prochaines étapes consistent en l'élaboration d'un avant-projet sommaire, d'un avant-projet détaillé, des dossiers de demandes d'autorisations ainsi que des cahiers des charges ;

– considérant le futur contrat de services à conclure par l'État avec la WSA en tant que maître d'ouvrage en vue de la réalisation du projet d'extension du site de la WSA à Sanem,

invite le Gouvernement

– à exécuter les études nécessaires pour les prochaines étapes de réalisation du projet d'extension du site de la WSA, tout en soulignant que les dépenses pour frais d'études ne peuvent pas dépasser le montant du plafond fixé conformément à l'article 80, paragraphe 1, de la loi modifiée du 8 juin 1999 sur le budget, la comptabilité et la trésorerie de l'État.

(s.) Guy Arendt, Alex Donnersbach, Sam Tanson, Tom Weidig.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Arendt.

M. Guy Arendt (DP), auteur | Et geet ëm Defenseprojeten, déi mer och an der Kommissioun duerchdiskutéiert hunn. A si betreffen engersäits d'Ausweitung, d'Extensioun vum dem WSA-Areal an anerersäits d'Infrastrukturen zu Arel, déi allebéid fir d'Ëmsetzung vum dem binationale Bataillon mat der Belsch néideg sinn.

No e puer Reunionen an der Verdedegungskommissioun, wou d'Beamte vum der Direktioun vum der Defense d'Wichtigkeet vun dese Projeten ervirgestrach hunn an och den Zäitdruck, an deem mer sinn, hu mer an der Kommissioun u sech decidéiert, iwwert de Wee vu Motiounen, baséierend um Artikel 104 (2) vum dem Reglement vum der Chamber, der Regierung et ze erlaben, mat deenen néidege Preparatiounsaaarbechten – an ech betounen: Preparatiounsaaarbechten, dat sinn Etüden, dat sinn net baulech Moossnamen um Terrain – bei dese Projete virunzefueren.

Et geet der Ministesch hei haaptsächlech och ëm Transparenz, well déi Projete sinn och net vu Bâtiments publics, mee déi si vun der Defense.

Bei der éischter Motioun zu der WSA geet et ëm d'Extensioun vun den Infrastrukturen, déi gebraucht gi fir de Stockage, d'Maintenance an awer och fir d'Ausbildung vun den Zaldoten op den neie Militärgelieferer. Eng Erausforderung hei ass awer, datt de Risiko, datt d'Ekipement virun der Fäerdegstellung vun den Infrastrukturen geliwwert ginn, reell ass, wat natierlech negativ Konsequenze fir d'Ëmsetzung vum binationale Bataillon kéint mat sech bréngen, sief et am finanziellen, operationellen a

sécherheetstechneschen Aspekt, mee och a punkto Reputatioun. An dowéinst huet d'Verdedegungsministesch proposéiert, d'Virbereedungsaaarbechten – an ech widderhuelen nach eng Kéier: d'Virbereedungsaaarbechten! – ze lancéieren, ier déi entspreichend Finanzéierungsgesetzter deposéiert a gestëmmt ginn.

An deem Sënn gesäit d'Motioun zu der WSA vir, der Regierung et ze erlaben, Etüden duerchzeféieren, déi néideg sinn, fir virun op déi nächst Etapp vum dem Projet ze goen.

An där zweeter Motioun geet et ëm en änleche Fall, an zwar sinn et Infrastrukturen, déi hei vir zu Arel gebaut solle ginn, ënnert der Féierung vun der Belsch, net vu Lëtzebuerg.

Aktuell sinn hei déi gesamt Käschte vum Projet nach net bekannt, well en eebe belschem Recht ënnerräit. An dat Gesetz gesäit vir, dass fir d'éischt muss den Adjudicataire bestëmmt sinn, ier d'Finanze festgehalte ginn.

Wat kloer ass, ass, datt d'Käschte vum der Lëtzeburger Contributioun heifir iwwer 60 Milliounen Euro wäerte leien. Fir awer bei deem Bauprojet kee Retard ze kréien, freet déi zweet Motioun dofir, datt mir als Chamber der Regierung d'Erlabnis ginn, eng finanziell Contributioun vun 20 Milliounen Euro ze maachen, fir déi verschidde Virbereedungsphasen, déi bei dem Bau vun den Infrastrukturen ustinn, ze finanzéieren, ier e spezifescht Finanzéierungsgesetz deposéiert gëtt.

Ech soen Iech Merci an hoffen op eng breet Zoustëmmung. Eng Partie vun de Kolleegen hunn d'Motioun mat ënnerschríwwen. Vlächst zéien déi aner awer nach no. Op alle Fall wär dat de Wonsch, dass mer en esou breet wéi méigleche Konsens doriwwer hunn.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Arendt.

3. 8448 – Projet de loi relative à la construction du centre de remisage et de maintenance du tramway au quartier de la Cloche d'Or

An da géinge mer zum éischte Punkt vum eisem Ordre du jour vun de Mëtteg kommen. Dat ass de Projet de loi 8448 iwwert de Bau vun engem Tramsschapp op der Cloche d'Or. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Dir kennt en. Et hu sech schonn ageschríwwen: den Här Galles, d'Madamm Cahen, d'Madamm Delcourt, den Här Engelen an den Här Sehovic. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Corinne Cahen. Madamm Cahen.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech denken, dass et net iwwerdríwwen ass ze soen, dass déi lescht Joerzénge vill iwwert den Tram geschwat ginn ass. Mee et ass net nëmmen driwwer geschwat ginn, en ass och gebaut ginn.

Déi éischt Linn ass gebaut ginn an ass och schonn ausgebaut ginn. An ech denken, dass kee méi drun zweifelt, dass den Tram eng richtig Successtory ass.

D'Mobilitéitsministesch huet virun zwou Wochen de séieren Tram aus der Stad op Esch virgestallt. Fir deen ze bauen an ze exploitéieren, wéi och fir déi aner Extensiounen, déi geplangt sinn, brauch een natierlech

awer och déi néideg Infrastruktur. An de Projet de loi, deen ech Iech haut presentéieren, ass e grouss a wichteg Puzzlestéck vun deser Infrastruktur.

Et ass e Finanzéierungsgesetz, mat deem mer der Regierung de Feu vert ginn, den neien Tramsschapp ze bauen, deen op d'Cloche d'Or kënnt. Op Lëtzebuergesch nenne mer en Tramsschapp, mee et ass méi wéi en einfachen Tramsschapp. Et gëtt e Centre de remisage et de maintenance gebaut. A Luxtram wäert do och den zukünftege Siège installéiere mat all den administrative Beräicher.

Loosse mer kuerz e Bléck an d'Zukunft werfen. Am Plan national de mobilité fir 2035 ass virgesinn, dass et 40 % méi Deplacementer wäert ginn an zéng Joer, wéi dat nach 2017 de Fall war. An Enquëten iwwert de PNM 2035 koom eraus, dass d'Hallschent vun den Deplacementer vun oder an d'Stad Lëtzebuerg sinn oder direkt ronderëm. Dat sinn also méi wéi eng Millioun Deplacementer, déi een hei a Consideratioun muss huelen.

En plus sinn d'Deplacementer mam Privatauto an de Gemenge ronderëm d'Stad Lëtzebuerg mat 84 % déi héchsten am ganze Land. Do ass also nach Potenzial no uewen, wat den ëffentlechen Transport ugeet.

An der Regioun ronderëm Esch an de Belval wunnen och vill Leit, déi och dacks fir eng kuerz Distanz den Auto huelen. Nämlech 72 % vun den Deplacementer maache sech haut mam Auto. Dofir muss den ëffentlechen Transport einfach besser ginn, fir d'Objektiver vum PNM 2035 kënnen ze erreechen.

D'Achs Esch–Lëtzebuerg ass iwwregens déi, op där déi meeschte Frontalieren zirkuléieren. Den Ament gëtt et am ganzen 190.000 Deplacementer aus Frankräich pro Dag a vun deene fuere 37 % an d'Stad Lëtzebuerg.

D'Intermodalitéit, dat heescht, dass ee verschidden Transportmëttel notze kann an dass se openeen ofgestëmmt sinn, bleift e wichtige Schlëssel. A wéi ech am Ufank gesot hunn, ass den Tram a säin Ausbau e wichteg Puzzlestéck dovunner. Pro Dag fueren am Moment eng 123.000 Mënsche mam Tram. Bis 2035 wëll een op eng Capacitéit vun 300.000 kommen. A wann ee kuckt, wéi gären d'Leit den Tram huelen, well ee sech drop verlosse kann, da liicht et an, dass den Tram dat Transportmëttel ass, dat d'Konnexioun muss maachen tëschent de verschiddene Pôles d'échanges.

Geplangt ass nieft dem séieren Tram op Esch och eng zousätzlech Linn an der Stad tëschent der Stäreplaz an der Cloche d'Or. Fir de séieren Tram a fir déi nei Linn an der Stad wäert d'Regierung ons nach d'Finanzéierungsgesetzter proposéieren. Haut, an deem Gesetz, geet et just ëm den Tramsschapp op der Cloche d'Or, iwwert deen ech Iech elo e puer Detailler wëll ginn.

Gebaut gëtt e Centre de remisage. Ech hu gekuckt an ech hu keng gutt Iwwersetzung op Lëtzebuergesch fonnt. Op Däitsch géif ee soen: eng Abstellhalle oder e Betriebshof, wat warscheinlech nach méi richtig wär. Nuets kommen d'Rammen do ënnerdaach, gradewéi och d'Ersatzrammen natierlech. Dobäi kënnt eng technesch Zon fir den Entretien an d'Maintenance.

Den neien Tramsschapp wäert 4,9 Hektar ausmaachen op enger Parzell, déi am Ganzen 8,5 Hektar grouss ass.

Här President, dëst ass e Finanzéierungsgesetz. Mee ech wëll awer direkt drop opmierksam maachen, dass d'Stad Lëtzebuerg nach amgaangen ass, sech ëm d'Terrainen ze këmmern.

De Bau gëtt an zwou Phasen organiséiert. Déi éischt Phas ass déi vum Centre de remisage vun de Rammen, déi agesat ginn op den neie Linne vun 2028 un.

Déi zweet Phas ass déi vum Centre de remisage fir d'Ramme vum séieren Tram fir no 2030, wann d'Stäck tèschent Féiz an der Stad da fäerdeg ass. Déi aner Gebaier, wéi dat vum Atelier de maintenance, sollen och an dëser zweeter Phas gebaut ginn.

Wann deen neien Tramsschapp da fäerdeg ass, ass Plaz fir eng 20 Ramme vum séieren Tram an eng 20 Ramme vum deem Tram, wéi mer e bis elo scho kennen.

Den Tramsschapp Cloche d'Or wäert aus dräi grouse Strukturen bestoen: Ee Gebai fir de Remisage, dat 240 Meeter laang ass, wou da 40 Ramme vu 56 Meeter Längt erapassen oder 50 Ramme vu 40 Meeter Längt. Dat Gebai huet 10.000 Meeterkaree.

Da kënnt en Atelier, wou alles, wat Maintenance wäert sinn, dra kënnt. Doranner kommen dann och déi technesch Lokaler, déi néideg si fir d'Exploitation an de Fonctionnement. Dat wäerten 12.000 Meeterkaree sinn am Ganzen.

An dann ass och en administratiiv Gebai virgesinn, wou souwuel Büroen dra komme wéi och eng Plaz fir d'Visiteurs. An do sollen dann 3.000 Meeterkaree virgesi sinn.

Den Tramsschapp kënnt op de Schluss vun der éischter Linn. Mee et sinn och 200 Meeter Schinne virgesi fir de Stockage vun den Trammen an enger éischter Phas. Mee dee Stockage ass dann am Fong schonn den Ufank vun der zweeter Phas um Tracé Richtung Osten.

Et ass e groust Gebai, an all d'Detailer stinn natierlech a mengem schréffleche Rapport. Wichteg ze soen ass, dass e Lëtzebuerger Architektbüro de Concours fir de Bau gewonnen huet.

Ech wollt awer och nach e puer Wuert soen zu der Nohaltegkeet vum Gebai an natierlech och zum Präis.

Ëmwelttechnesch hu mer et hei mat engem ganz interessante Projet ze dinn. Et kéint een e souguer als Best Practice bezeichnen. Et ass en Holzbau, d'Diech si vegetaliséiert. Et ass eng Fotovoltaikanlag virgesinn, déi bis zu 1.050 Megawattstonne pro Joer produzéiert. 1.000 Meeterkibb Reewaasser gi recuperéiert an esou weider. D'Regierung viséiert fir dëst Gebai eng sëlwer oder souguer eng gëllen DGNB-Certificatioun. Dat ass en Nohaltegkeetscertificat fir Gebaier.

E Saz nach zum Präis, et ass jo e Finanzéierungsgesetz: De Projet soll 152.400.000 Euro hors TVA kaschten. Dovunner géifen 131.300.000 Euro vum Staat iwwerholl ginn an 21,1 Milliounen Euro vun der Stad Lëtzebuerg.

De Projet vum neien Tramsschapp op der Cloche d'Or gouf vun der Mobilitéitsministesch Yuriko Backes virun engem Joer, de 16. Oktober 2024, deposéiert. De 7. November 2024 huet si ons de Projet an der Mobilitéitskommissioun virgestallt. Den Avis vun der Chambre de Commerce kouw am Januar dëst Joer. D'Avis vun der Chambre des Métiers a vum Staatsrot koumen Enn Mäerz.

De Staatsrot hat iwwregens gefrot, fir den Intitulé ze ännere vun dësem Gesetzesprojet. An en hat gefrot, de Bauindex vun 2024 unzewenden an net dee vun 2023. Deene Remarken ass de Ministère nokomm, soudass de Staatsrot a sengem zweeten Avis am Juni näischt méi ze beanstanden hat.

Den 8. Mee gouf ech als Rapportrice designéiert. An de 25. September hu mer de Rapport ugeholl an der Kommissioun.

Discussion générale

Här President, fir net nach eemol fir een eenzege Saz erop op d'Tribün ze kommen, hoffen ech, dass Der mer erlaabt ze soen, dass d'Fraktioun vun der Demokratescher Partei ganz frou ass, dass den Ausbau vum Tramsreseau weidergedriwwen gëtt an dass mer dëst Finanzéierungsgesetz ganz gäre wäerte matstëmmen. Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen, och fir Äre schréfflechen an Äre mündleche Rapport. An d'Wuert huet elo den Här Paul Galles. Här Galles.

M. Paul Galles (CSV) | Jo, merci, Här President. Ech maachen et och ganz kuerz, mee ech iwwerhuelen dann déi zwee Sätz, déi d'Madamm Cahen gespuert huet doduerch, dass se ee Saz gesot huet als Vertrieiderin vun hirer Fraktioun.

Natierlech wäert eis Fraktioun dëse Projet och matstëmmen, well et ass schonn e visionäre Projet. Et ass e Pëseldeel an engem insgesamt visionäre Projet oder enger visionärer Vue fir d'Zukunft engersäits, eeben op der Säit vun der Mobilitéit. An der Stad erliewe mer, wéi staark den Tram e Succès ass. An et kënnt eeben nach déi zweet Linn do derbäi. An eeben dee Sprong, dee Quantesprong vläicht, mee op alle Fall e Sprong an der Mobilitéitsketten, dee mer elo maachen, dat ass och dee vum schnellen Tram, deen nach op där Plaz do ugeschloss gëtt.

Visionär och am Sënn vun der Nohaltegkeet. An dat wëll ech elo wirklech net widerhuelen, well et ass alles gesot. Mee ech mengen, dass et ganz wichtig ass, dat ze ënnersträichen. An och visionär am Sënn vun enger Zukunft, déi nach net ganz besteet, well e kënnt nämlech tèschent d'A6 an de Boulevard de Cessange, deen natierlech och eng Visioun ass a vun deem mer eis net méi wënschen, dass en dann och iergendwann eng Kéier ganz séier wäert existéieren.

Dofir den Accord vun eiser Fraktioun. An dat beschit lëtzebuergesch Wuert ass héchstwahrscheinlech e Schapp. An domat wäert et den drëtten Tramsschapp an der Stad, no deem op dem Kierchbiereg an deem, dee mer um Lampertsbiereg hunn, deen net méi operativ ass fir den Tram, mee awer elo fir kulturell Zwecker. Den Tramsschapp huet also och eng symbolesch Bedeitung. Voilà.

Merci nach eng Kéier fir d'Nolauschten. An och nach eng Kéier, wéi gesot, den Accord vun eis.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Galles, och fir déi Erklärungen do. An dann huet d'Madamm Claire Delcourt d'Wuert. Madamm Delcourt.

Mme Claire Delcourt (LSAP) | Jo, merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir sinn och der Meinung als LSAP, dass den Tram, an den Tramsschapp an dësem Fall, e wichtegt Puzzlestéck ass, fir den Infrastrukturprojet an och d'Weiderentwécklung vum Tram weiderzeféieren. An et ass och e ganz wichtige Bestanddeel fir eng nohalteg Mobilitéit.

A mir hunn och elo grad héiere vun der Rapportrice, iwwer 120.000 Benotzerinnen a Benotzer huelen all Dag den Tram hei zu Lëtzebuerg. An dat weist am Fong schonn dee grouse Succès, deen den Tram eigentlech huet a warscheinlech och nach méi, wann dat Ganz wäert ausgebaut ginn. An ech denken, dass do och ganz vill Leit nach méi an de Genoss vun där duusser Mobilitéit kommen.

Stand dëst Joer August representéiert den Transportsektor 59,1 % vun de Lëtzebuerg CO₂-Emissiounen,

an all Effort an dësem Beräich, fir ze dekarboniséieren an och d'Loftqualitéit ze verbesseren, ass dohier wirklech méi wéi wëllkomm. An och de Punkt vun der Nohaltegkeet ass scho vun der Rapportrice ugeschwat ginn. Do wollt ech och nach eng Kéier ënnersträichen, dass mir dat Ganzt luewenswäert fannen, déi 80 %, déi sollen aus Holz si vun deem Tramsschapp. An och dat mat der Fotovoltaik, dat kann ee just begrëssen. An do kann ee sech definitiv och e Beispill dorunner huelen. fir déi nächst – zukünftig – ëffentlech Bauten.

A mat deene Wieder ginn ech och den Accord vun eiser Fraktioun. Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Delcourt. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Ech mengen, meng Virriedner hunn alles gesot. Ech géif der Madamm Corinne Cahen en härezeleche Merci soe fir hire Rapport. Ech mengen, do ass alles dran.

Et sinn am Fong geholl dräi Voleten an deem Gebai hei. Et ass eng Kéier d'Verwaltung, eng Kéier den Entretien an eng Kéier de Parking, wann ee mol esou däerf soen. An et ass och parallel e séieren Uschloss an de Süde virprogramméiert. A mir ginn den Accord zu dësem Projet, deen eis awer schéngt an d'Zukunft ze deiten.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. Här Meris Sehic, elo ass et un Iech.

M. Meris Sehic (déi gréng) | Merci, Här President. Madamm Ministesch, léif Kolleeginnen a Kolleegen, eent viwech, fir dann och weiderzemaachen am Tenor vun haut de Mëtten: Och mir Gréng wäerten dëst Finanzéierungsgesetz ënnerstëtzen, fir dann deen, den Här Galles huet gesot „drëtten Tramsschapp“, mee deen zweeten neien, operationellen Tramsschapp op der Cloche d'Or ze bauen.

Et ass e gudden an e wichtige Projet an eeben, an dat ass jo och schonn ugeklongen, och eng wichtig technesch Viraussetzung derfir, dass de Lëtzebuerger Tramsreseau weider kann ausgebaut ginn.

Ech hat mer elo och alles notéiert, all déi interessant Zuelen iwwer d'Capacités, iwwer d'nohalteg Bauweis an esou weider. Mee vu dass d'Rapportrice dat op eng exzellent Aart a Weis gemaach huet, kann ech mer déi Zäit spueren. An ech géif eigentlech gäre profitéieren vun der Geleeënheet, an dat ass jo schonn ugeklongen: Den Tramsschapp huet eng Bedeitung, déi eigentlech wäit iwwer déi Struktur selwer erausgeet, well et eng Prekonditioun ass fir den Ausbau. An dowéinst wëll ech eng Kéier kuerz erauszoomen a vläicht e Bléck geheien op de gesamte Reseau an op den Ausbau vum deem Reseau, wou mer eis, mengen ech, alleguerten hei am Haus eens sinn, dass dat wichtig ass.

Ech wëllt gären ufänke mat zwee Projeten: d'Extensioun Kierchbiereg an Hollerech. Op déi wëll ech net laang agoen, well mer d'lescht Joer schonn driwwer geschwat hunn, wéi mer d'Finanzéierungsgesetz dofir gestëmmt hunn.

Et sinn zwee Projeten, déi nach vum Virgänger kommen, wou ech gesinn hunn, dass de Chantier um Kierchbiereg gutt virunzekomme schéngt. An dofir wëll ech do och net weider am Detail drop agoen.

Déi nächst wichtig Prioritéit, dat hu mer d'lescht Joer och schonn hei am Haus zesummen diskutéiert, ass, mengen ech, de Bau vum Tronçon op der

Areler Strooss. Hei geet et ëm eng Streck vu ronn 2,2 Kilomeeter mat véier neie Statiounen, déi den CHL an d'Areler Strooss iwwert d'Stäreplaz un den Trams-reseau ubanne soll.

D'Regierung huet relativ fréi do eigentlech d'Decisioun geholl, fir och nei Varianten ze testen, ze studéieren, eventuell och eng Tunnelvariant ze studéieren. An ech wollt do vun der Geleeënheet profitéiere fir nozefroen, Madamm Ministesch, wou mer do dru sinn. Sinn do d'geologesch Etüde finaliséiert ginn, wéi annoncéiert? Wéi gesäit et mat den Ëmwelt-études aus?

Enn lescht Joer hat Der eis an der Kommissioun versprach, de Projet de loi fir Oktober 2025 wellen ze deposéieren. Mir sinn elo Oktober 2025. Ech mengen, Dir hutt en nach net deposéiert. Dofir d'Fro, wéi mer do virukommen an ob mer do och nach am Zäitplang si fir eng Mise en service dann 2032.

Dann den Tronçon op der Escher Strooss: Mir bliewen nach an der Stad Lëtzebuerg fir de Moment, obwuel deen doten Tronçon awer eng Bedeitung huet, déi och iwwert d'Stad Lëtzebuerg eraus wichteg ass. Dësen Deel ass 4,2 Kilomeeter laang, en ass och, mengen ech, vun der Komplexitéit vum Projet hier nach eng Kéier e Krack méi komplex wéi déi Projekte bis elo. Et si siwen oder aacht Statioune virgesinn.

An der Kommissioun krute mer gesot, dass dësen Tronçon elo mol sollt prioritär gebaut ginn, méi prioritär eigentlech, wéi dat ursprénglech de Plang war, an och méi prioritär soll si wéi den Tronçon iwwert d'Avenue de la Porte Neuve, deen Der op Äis geluecht hutt fir de Moment. An do hunn ech perséinlech an och mir als Gréng schonn oft genuch thematiséiert, wéissou mer mat där Decisioun net d'accord sinn. Mee dat erspueren ech Iech haut.

Den Tronçon iwwert d'Escher Strooss ass e kriteschen Deel vum zukünftigen Tramsreseau. An en ass aus ville Grënn wichteg fir d'Stad Lëtzebuerg, well en eng ganz Rei vu grouss Quartiere mat vill Populatioun wäert un den Tramsreseau ubannen, Zéisseng, Gaasperech, Hollerech, de Belair. Mee en ass dorüwwer eraus och wichteg fir de Südtram, well en dann an Zukunft hoffentlech de Passagéier aus dem Süden, ouni en Detour iwwert d'Gare mussen ze huelen, kéint op de Glacis, op de Kierchbierg an och op de Fluchhafen bréngen. Och do wollt ech kucken an nofroen, wou mer dru sinn an ob mer do nach am Zäitplang sinn.

Dann drëttens, an dat ass e Sujet, dee mir perséinlech natierlech wichteg ass an deen och schonn ugeklungen ass: dat ass de Südtram, dee mer och nach Tram rapide nennen.

Ech begrëssen do, Madamm Ministesch, fir d'alleréisch, dass Der eigentlech vum Ufank vun Ärer Amtszeit als Mobilitéitsministesch un déi positiv Dynamik beim séieren Tram oprechterhalen an och virugedriwwen hutt.

D'Zesummenaarbecht tëscht dem Ministère an de concernéierte Südgemengen am Kader vum Comité politique ass exzellent. Dat well ech och hei op dëser Plaz ausdrécklech soen. An Dir hutt no Concertatiounen och relativ séier d'Decisioun geholl, dass Der eng Rei eegen Akzenter wëllt setzen, wat de Bau vun dem Südtram ugeet.

Déi nei Pläng, déi Der viru Kuerzem virgestallt hutt, gesinn ënner anerem zousätzlech Brécken iwwert d'A4 vir, eng nei Haltestell beim neie Multi-Experience-Akafszentrum zu Wickreg an och en neie Mobilitéitshub zu Féiz.

Do sinn – dat well ech kloer soen – ganz vill positiv Elementer dobäi, mee se maachen de Projet

natierlech forcement och méi deier a se riskéieren, en ze retardéieren. An ech wëll dat guer net negativ interpretéieren à ce stade, mee et ass mer awer wichtig, hei ze soen, dass awer och kloer muss sinn, dass iergendwann d'Planungsphas eriwuer muss sinn an dass een dann och definitiv Decisioune muss huelen an dann och definitiv an d'Ëmsetzung muss goen.

Madamm Ministesch, Dir hutt eis ëmmer erëm verséichert, dass trotz allen Ännerungen den initialen Zäitplang agehale gëtt. Mat de leschten Annoncen ass do en éischte kleng Rass vläicht am Zäitplang opgetaucht. D'Mise en service vum éischten Tronçon vun dem Südtram op Leideleng war eigentlech ursprénglech 2028 virgesinn. Dat ass elo no hanner veréckelt ginn op 2031 a soll dann zesummen och mam Arrêt Féiz a Betrib goen.

Bon, loosse mer hoffen, dass et den eenzege Rass ass an deem Zäitplang an dass mer soss fir de Rescht d'Deadlinë kënnen halen, well et enorm wichteg ass fir d'Südregioun a fir de ganze Minett, dës Infrastruktur ze hunn.

M. Claude Wiseler, Président | Här Sehovic, Dir misst zum Schluss kommen, wannechgelift.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Ech kommen zum Schluss, Här President, mat enger Fro an enger Iddi, déi ech awer wëll an de Raum geheien.

M. Claude Wiseler, Président | Geheit just schnell! (*Hilarité*)

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Mat den Ännerungen, déi annoncéiert gi sinn, gëtt eigentlech e private Akafszentrum ugebonnen un den Tramsreseau. An dann, mengen ech, muss d'Fro awer erlaabt sinn, ob déi privat Promoteuren un der Finanzéierung vun dëser ëffentlecher Infrastruktur, déi awer néideg gëtt weinst engem private Projet, dann net awer och un der Finanzéierung vun dëser ëffentlecher Infrastruktur misste bedeelegt ginn, wann esou Projekten dann extra en Tramsarrêt kréien an och nach zousätzlech Brécken iwwert d'A4 mat engem geschätzte Méiopwand vun iwwer 100 Milliounen Euro.

Dat kenne mer aus anere Länner. Dat ass elo net eppes, wat mer hei géingen erfannen. Dat ass normal Praxis, zum Beispill an der Schwäiz.

M. Claude Wiseler, Président | Här Sehovic, Dir musst elo wierklech zum Schluss kommen.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | An ech mengen, dass et géing bäidroen zur Fairness an zur Gerechtegkeet.

Merci, Här President, fir Är Gedold, a merci allegueren.

(*Brouhaha*)

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehovic. An dann ass d'Wuert fir den Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Mir hunn de Projet an der Kommissioun jo am Detail presentéiert kritt, an et ass e gudden Projet. Virun allem hëlt en déi zwee Enner beieneen.

Mir hunn elo dës Woch gesinn, wat geschitt, wann eng Kéier en Accident ass. An dofir hu mer erkläert kritt, dass et immens wichteg wär, dass ee kann dee ganzen Tramsreseau vu béide Säite bedéngen.

An dofir ass et jo och wichteg, dass herno vun der Cloche d'Or op d'Stäreplaz eng Linn kéint, déi iwwergens an de leschte Pläng nach mof gemoolt war, wat awer ganz sympathesch ass. Mee et ass déi Linn, vun där mer deemools gesot hunn, dass se onbedéngt beim Park&Ride muss mat ugeschloss ginn.

An dat heiten ass jo och d'Virbereedung, déi herno soll weider op Leideleng an dann op de Südtram

goen, wéi mer et an den Dokumenter an am Rapport jo och richtig geschriwwen hunn.

An natierlech ass et flott, dass dee Südtram elo komme wäert. D'Fro ass eebe just, an dat ass och elo bei mengem Virriedner ugeklungen, wéi et op eemol dozou komm ass, dass do e Shoppingcenter elo soll eng eege Gare kréien.

Ech weess net, ob dat den Arrêt Felix ass herno, oder ech weess net, wéi Der dat nenne wëllt, mee et ass awer komesch, dass mir hei dat an der Chamber net gesot kruten, iwwergens och net, wéi deen heite Projet diskutéiert ginn ass, wéi mer iwwert de Südtram geschwat hunn, dass elo eng nei Variant soll do leien.

An ech kann dem Här Sehovic vläicht schonn äntweren op seng Fro, wien dat Ganzt bezuele wäert: Ma, warscheinlech de Steierzueler, well et wäert si wéi bei där Opfaart. Dee selwechte Centre commercial krut nämlech eng Opfaart fir dohinner gemaach. An déi huet deem seng Firma nach gebaut!

Dat heescht, déi Opfaart war u sech vun deem, deen dee Centre gemaach huet an deen am meeschten dovun huet. Deem huet de Ministère nach den Optrag verginn, fir dass en déi konnt bauen. Dat heescht, et ass och nach duebel verdéngt.

Une voix | Wien ass dat dann?

M. Marc Goergen (Piraten) | Dat fält mer net méi an. Et sinn dräi Buschtawen. Dat fält mer net méi an.

Une voix | Et fänkt mat G un.

M. Marc Goergen (Piraten) | Jo, et hält, mengen ech, mat O op.

Mee just fir dorop zeréckzekommen: Also beim Südtram muss mer eis als Chamber do vill méi seriö huelen.

Deen heite Projet, deen ass wierklech seriö duerch d'Kommissioun gaang. Dat war ganz gutt, et kann een näischt dergéint soen. Mee wat mer awer elo aus de Meedie matkritt hunn, ass e bëssen eng Veraaschung vun der Chamberskommissioun. Et deet mer leed.

Wa mir als Chamberskommissioun elo gesot kréien, dass en Arrêt bei engem Centre commercial op Demande gebaut gëtt, an d'Chamberskommissioun wouss näischt dovun, dann ass dat keng parlamentaresch Aarbecht! Ech mengen, dass dat och net dat ass, wat mer an de leschte Wochen an der Kommissioun als gutt Aarbecht gemaach hunn, an ech fannen, als Kommissioun hu mer wierklech gutt matenee geschafft. Dat doten ass e Faux pas, deen ech net méi wëllt gesinn, well dat dote wäert ganz vill Vertrauen zerstéieren, wa mir als Chamberskommissioun eppes aus de Meedie gewuer ginn, anstatt dass mer et virdu gewuer ginn.

Merci.

M. Sven Clement (Piraten) | Ganz gutt!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Ech géing Iech just bieten, op Är Terminologie opzepassen, wann Der hei schwätzt.

Plusieurs voix | Très bien!

(*Brouhaha*)

M. Claude Wiseler, Président | Den Här, den Här ... Madamm Cahen, Dir wollt dem Här Goergen eng Fro stellen. Den Här Goergen muss se awer akzeptéieren.

Här Goergen, akzeptéiert Der?

(*Assentiment*)

Madamm Cahen, et ass un Iech.

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Also ech sinn d'accord – bon, ech mengen, ech si jo an der

Kommissioun mat Iech –, dass mer do extreem gutt zesummeschaffen an dass d'Ministesch ëmmer direkt kënnt, wa se eppes ze presentéieren huet.

Haut – dat wollt ech Iech froen: Si mer ons eens, dass mer haut iwwert de Centre de remisage op der Cloche d'Or ofstëmmen an net iwwert de séieren Tram a Richtung Süden?

(Interruption)

An ech mengen, do hu mer da bestëmmt nach Zäit, fir dass d'Ministesch nach eng Kéier kann an d'Chamberskommissioun kommen. A si kënnt souwiso selwer quasi all Woch an ons Chamberskommissioun. Dofir mengen ech, ass dat awer elo e bëssen ongerecht, hir dat ze ënnerstellen, well, wann awer eng Ministesch wierklech ëmmer do ass an ëmmer Ried an Äntwert steet, dann ass dat awer d'Mobilitéitsministesch, déi bei ons kënnt. An dofir, mengen ech, misst Der dat do awer e bëssen anescht ersoen. Well haut stëmme mer iwwert de Centre de remisage of an net de séieren Tram an de Süden.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Goergen (Piraten) | Dir hutt Recht mam Tramsschapp. Mee beim Tramsschapp hutt Der eis jo erklärt, dass deen ass fir d'Virbereedung fir d'Trass vum Südtram. Dat heescht, wuelverstane gehéiert et derzou.

Mee meng Bemierkung war jo net a Bezuch op den Tramsschapp. Ech hu jo do explizitt engesot, dass Dir eng gutt Aarbecht gemaach hutt als Presidentin an d'Ministesch eis informéiert huet.

Et kann awer net sinn, dass bei anere Projeten d'Press informéiert gëtt, an dat nach ier d'Chamberskommissioun et gewuer gëtt. Ech hätt mer einfach gewënscht, dass bei där Südtrass, déi elo op Demande hi geännert ginn ass, mir als Chamberskommissioun do informéiert gi wäeren an dass mer dat net hätte mussen op RTL liesen. Dat war u sech d'Remark.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Dann hunn ech nach den Här Baum, dee sech ageschriwwen huet. Dir hutt d'Wuert, Här Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Wat de Centre de remisage ugeet, wourens et jo hei am Gesetzestext eigentlech geet, do si mer domadder komplett averstanen. Mir sinn och averstanen, datt mer e Südtram brauchen.

Ech menge souguer, datt een och en Tram bräicht – wat fréier emol ugeduecht ginn ass – tëscht den eenzelne Südgemengen an net nëmmen eng Richtung, fir alles an d'Stad Lëtzebuerg eranzedriwen. A wa mer iergendwann eng Kéier iwwert den Tracé schwätzen, deen dann de séieren Tram sollt huelen, wou de Centre de remisage da certes een Element dovunner ass, mengen ech, datt et dozou ganz vill nach ze soe géif.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Domat ass d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

An dann hätt d'Madamm Ministesch d'Wuert. Madamm Minister.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Här President, Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, fir d'éischt e ganz grouse Merci un d'Madamm Cahen fir hiren exzellente mëndlechen a schrëftleche Rapport a fir déi exzellent Zesummenaarbecht och mat hir a mat der ganzer Mobilitéits- an Effentlech-Baute-Kommissioun.

Ech mengen, mat dësem Vott iwwert d'Finanzéierungsgesetz an der Chamber setzt d'Chamber haut och e ganz kloert Zeechen, en Zeeche fir d'Zukunft vun eiser Mobilitéit, en Zeeche fir e modernen an effikassen effentlechen Transport. An och en Zeeche fir Nohaltegkeet, fir d'CO₂-Bilanzéierung vum Land ze verbessern.

Op d'Erfollegsgeschicht vun eise Tram brauch ech elo net weider anzegoen. Ech mengen, do si mer eis alleguerten hei eens, an ech mengen, déi Zuelen, wéi vill Leit all Dag den Tram huelen, schwätze jo och fir sech.

Mir hunn dat neit Stéck op de Fluchhafen och opgemaach, dat och e ganz grouse Succès huet, an d'Zuele weisen, datt den Tram e feste Bestanddeel vum Mobilitéitsverhalen an eise Land ass. Ech mengen, dat wäert och an Zukunft esou weidergoen.

An aus enger eenzeger Linn gëtt dann och au fur et à mesure e ganz kohärent Netz an enger multimodaler Approche, wou alles eeben zesummekënn a wou den Tram wierklech e feste Bestanddeel dovunner ass.

A fir dass en Netz och funktionéiere kann, brauche mer selbstverständlech déi néideg Infrastruktur dohannert. A genau dat ass dat, wat mer och mat deem neien Tramsschapp maachen.

Ech mengen, et ass erklärt ginn: Den aktuellen Tramsschapp um Kierchbierg kann 33 kuerz Trammen ophuelen. Voill, mee mir wëlle jo weider ausbauen, da brauche mer och nei Trammen. Dofir brauchen mer en neien Tramsschapp. An dee wäert op d'Cloche d'Or kommen, wann Dir Äre Feu vert gitt.

Déi logesch infrastrukturell Reiefolleg bei Netzextensiounen ass: e Schapp bauen, nei Tramme bestellen, nei Strecken opmaachen an natierlech och un deenen aneren Extensiounen weiderschaffen.

Ech wëll awer hei drun erënneren, dass den Tramsschapp och wierklech e feste Bestanddeel ass vum PNM 2035 an dass den Ausbau vum Tram och ganz kloer am Koalitionsaccord steet. Datt huet natierlech e Präis. Ech soen éischter: Dat ass en Invest. Dat ass en Invest an d'Zukunft. An ech mengen, dat ass gutt fir d'Leit vun eise Land, déi hei wunnen a schaffen.

An ech wëll op dëser Plaz och wierklech ausdrécklech der Stad Lëtzebuerg e grouse Merci soe fir déi exzellent Zesummenaarbecht. Ech mengen, net nëmme kofinanzéiert d'Stad Lëtzebuerg de Projet, mee si bekëmmert sech och ëm d'Acquisitiounen vun deenen néidegen Terrainen. Dofir merci fir déi gutt Zesummenaarbecht.

Voill, den neien Tramsschapp ..., d'Madamm Cahen huet et scho gesot, ech wëll et awer nach eng Kéier ënnersträichen, well dat fir mech och ganz wichteg ass: Mir schwätzen hei wierklech vun engem modernen, nohaltege Site fir Luxtram! 80 % aus Holz, d'Rauminfrastruktur wäert flexibel sinn, esou dass se dann och kann un zukünftige Bedürfnisse ugepasst ginn. Mir schwätze vu Fotovoltaik op ronn 8.500 Meeterkaree. An et wäert och den neie Siège si vu Luxtram. An ech wëll och nach eng Kéier ënnersträichen, well dat fir mech wichteg ass, obwuel d'Madamm Cahen et scho gesot huet: E Lëtzeburger Architektbüro huet hei de Concours gewonnen!

Ech mengen, wat hei wierklech essentiel ass, ass, dass mer deen Tramsschapp brauchen, fir d'Exploitation vum Netz eeben ze stabiliséieren. Et geet hei ëm Fiabilitéit, et geet och ëm Resilienz.

Et ass elo am Fong de Mëtteg bal manner iwwert den Tramsschapp wéi iwwer aner Saachen an Extensiounen geschwat ginn. Dofir loosst mech vläicht kuerz dann och dräi Wieder soen zum séieren Tram.

Ech hat effektiv – an ech weess net, ob Der dee Moment nach do waart – an der Chamberskommissioun ganz kloer gesot, dass ech natierlech an d'Chamberskommissioun dat alles am Detail wäert presentéiere kommen. De séieren Tram ass e ganz ambitiöse Projet. Et ass en optimiséierte Projet mat méi héijen Investissementer wéi dat, wat virgesi war. D'Arrivée zu Bieles bleift och onverännert.

Et gëtt haut ganz dichteg un den Etüde geschafft. Et gëtt un de Finanzéierungsgesetzter geschafft. An natierlech, wéi fir all Projet, kommen ech, soubal ech kann, an d'Chamberskommissioun, fir all d'Detailer dann och dee Moment virzustellen. Mee do si mer haut nach net.

Ech mengen, de Fait, dass mer, mat verschiddene Buergermeeschteren, déi eeben hei direkt implizéiert sinn, och wollten der Effentlechkeet weisen, dass mer hannert deem Projet stinn, war fir mech och ganz wichteg, wéi och fir déi concernéiert Buergermeeschteren.

An der Chamberskommissioun, wann alles prett ass, wäerte mer natierlech duerch sämtlech Detailer goen. A wann Der wëllt, kënne mer do och iwwert d'zukünftige Bedeelegung vu Promoteure schwätzen. Ech weess net, ob et do Precedenté gëtt, mee da kënne mer dat selbstverständlech och an der Chamberskommissioun maachen.

Ech mengen, wat ech wëll soen, ass: D'politesch Ambitioun ass a bleift ganz, ganz kloer, esou wéi et am PNM 2035 virgesinn ass. Esou wéi et am Koalitionsaccord virgesinn ass, schaffe mer heiru mat voller Energie a grousser Begeescherung.

E Wuert zur Areler Strooss: Am November, hat ech gesot, wäert dat fäerdeg sinn. Ech hunn nach ëmmer wëlle, am November an de Regierungsrout ze goen domat. Den November, deen ass nach net ganz eriwuer, soudass dann och den Depot ka stattfannen. D'Escher Strooss, do wäerte mer um Depot schaffen, fir dass dat och kann, esou wéi virgesinn, 2026 sinn.

Här President, honorabel Deputéiert, fir op den Tramsschapp zrëckzekommen: De Projet vum neien Tramsschapp ass wierklech méi wéi just eng technesch Noutwendegkeet. Fir mech ass et och e ganz staarkt Symbol, e Symbol fir eng Mobilitéitspolitik, déi weidergeet, déi net hallef Weeër mécht, déi konsequent an d'Zukunft investéiert, well eist Land brauch eng modern, eng nohalteg an eng performant Mobilitéit.

An ech soen Iech Merci fir d'Ënnerstëtzung.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Domat wär dann d'Diskussioun zu dësem Projet de loi ofgeschloss.

A mir géngen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8448 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8448e.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8448 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmm, keng Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also à l'unanimité ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer (par Mme Octavie Modert), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul

Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler (par Mme Stéphanie Weydert), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen (par M. Gérard Schockmel), Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert (par M. Yves Cruchten) et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8494 – Projet de loi relative au financement du contrat de gestion de l'infrastructure ferroviaire

Da komme mer elo zum Projet 8494 iwwert d'Finanzéierung vum Kontrakt fir d'Gestioun vum der Eisebunninfrastruktur. D'Riedezäit ass déi selwecht wéi virdrun, dat ass de Basismodell. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Marc Lies, den Här Gusty Graas, den Här Yves Cruchten, den Här Jeff Engelen, den Här Meris Sehovic an den Här Marc Goergen. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Merci, Här President. Hei zu Lëtzebuerg si jo d'CFL zoustänneg fir d'Schinnennetz, awer och den Hafen zu Mäertert. Doriwwer eraus gëtt et och nach zwou Linnen, déi éischter als eng Sakgaass ugesi ginn, dat heescht déi, déi op Volmerange-les-Mines geet, an déi, déi op Audun-le-Tiche op franséischem Territoire féiert.

Zu der Gestioun gehéieren eng Rei Punkten: éischstens den Ënnerhalt vum Schinnennetz, zweetens d'Ausbildung vum Personal, wat d'Sécherheet ubelaangt, drëttens d'Sécherheet vum de Clienten an den Encadrement vum de Persounen à mobilité réduite, véiertens d'Ëmsetzung vum Kontrakter, wat d'Benotze vum Schinnennetz ubelaangt, fënneftens soll d'CFL och hëllef, Prozeduren anzehalen, wat d'Subventiounen aus europäeschen oder nationale Fongen ugeet, sechstens mussen se natierlech och d'Inspektioun vum Schinnennetz maachen, a siwintens de Verkaf vum elektrescher Energie un Eisebunnsentreprisen.

Dee Budget, deen elo haut hei presentéiert gëtt, dee virgesinn ass, dee gesäit eng annuell Hausse vum de Salaire vum 1,5 % vir. Da muss een natierlech och enger progressiver Augmentatioun vum der Mise en service vum zousätzlechen Installatiounen Rechnung droen.

Dann ass och ze erwaarden, dass den Entretien vum de Gebaier, déi dem Fonds du rail gehéieren,

warscheinlech am Joer 2031 och wäert an d'Luucht goen. Et kann een also doraus schléissen, dass d'Entretienskäschten am Prinzipp alljoers wäerten ëm 3,28 % an der Moyenne steigen.

An esou wéi et am Regierungsprogramm jo och festgehale war, soll d'CFL och de Sécherheetsdëngscht op de Garen an Arrêten ausbauen. Duerfir ass fir 2026 eng Depense vu 6,3 Milliounen virgesinn. An déi geet dann och progressiv an d'Luucht, fir dann 2039 bei 8,82 Milliounen ze leien.

An dofir muss d'CFL och an deenen nächste 15 Joer 99 zousätzlech Leit rekrutéieren. Dat si sougenannten „ETP“, Équivalents temps plein.

Wat elo de Fuerpark ubelaangt, deen natierlech och eng gewëssen Dimensioun anhëlt an deem Budget hei, do mussen eng Rei Maschinnen zwëscht 2032 an 2038 ersat ginn. An zwar zéng Maschinne vum Typ Robel. Dat si Maschinnen, fir d'Gleiser ze ënnerhalen. Frot mech awer elo net méi, well ech si kee Fachmann doran. Eng kascht de Moment ronn 4 Milliounen. Da soll eng nei Bourreuse fir 8 Milliounen 2038, 2039 kaaft ginn, eng nei Regaleuse fir 3 Milliounen, aktuelle Präis – ech ginn dervun aus, dass Der alleguer Bescheed wësst, ëm wat dass et do geet – ...

(Hilarité)

Une voix | Natierlech!

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | ... Horizont 2038/2039. An dann nach e Waggon, fir Ballast ze transportéieren, oder Waggonen. Déi sollen zwëscht 2026 an 2031 kaf ginn.

Déi Acquisitiounen gesinn eng duerchschnëttlech Erhéijung pro Joer vum 2,32 % iwwer 15 Joer vir. Awer dës Erhéijung dréit och enger annueller Bewäertung vum der CFL Rechnung.

De Gesamtbetrag fir déi nei Gestionskontrakter – an elo musst Der Iech awer unhalen! – zwëscht 2026 an 2040, also an den nächste 15 Joer, läit bei 4 Milliarden a 770 Milliounen!

Et ass also kee klengt Gesetz, iwwert dat mer de Mëten hei schwätzen, dofir wëll ech Iech och nach e puer Indikatiounen ginn, wat d'Prozedur vum deem Gesetz ubelaangt.

Et gouf de 7. Februar dëst Joer deposéiert. De 17. Juli gouf de Rapporteur nominéiert. Dann hate mer den Avis vum Conseil d'État, dee war den 13. Mee. Deen huet just proposéiert, den Zousaz, wat de Fonds du rail alimentéiert, ze sträichen.

Dann huet d'Chambre des Salariés hiren Avis de 14. Mäerz ginn. Déi war natierlech zefridden, well eeben och zousätzlech Personal age stellt gëtt, 99 Leit. Dat hat ech jo scho gesot. Se huet allerdéngs bedauert, dass d'Nordstreck tëschent Ettelbréck an Ëlwen elo awer net zweegleiseg amenagéiert gëtt.

An d'Chambre de Commerce zum Schluss nach: Déi bedauert, dass et keen Tableau récapitulatif gëtt iwwert déi eenzel annuell Budgetsposten.

Bon, wéi gesot, dat war alles zu deem Gesetz. Et ass ëmmer erëm erstaunlech, dass mer ganz weening ze soen hunn iwwert e Gesetz, dat awer trotzdem 4,7 Milliarden duerstellt. Mee well et awer e ganz wichteg Gesetz ass, bréngen ech dann och gläichzäiteg den Accord vum der DP an ech wier och frou, wann d'Chamber am Interêt vum eiseffentlechen Transport op de Schinnen dësem Projet de loi géif hiren Accord ginn.

Ech soen Iech Merci.

Une voix | Ganz gutt!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Graas, och fir Äre schréfftlechen a fir Äre mündleche Rapport.

An den éischten ageschriwwene Riedner zu dësem Projet ass den Här Marc Lies. Här Lies, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Marc Lies (CSV) | Jo, merci, Här President, fir d'Wuert. Ech soen och dem Rapporteur, dem Gusty Graas, Merci, deen eis dann effektiv och e bëssen duerch deen technesche Volet gefouert huet.

Bon, wéi de Rapporteur och gesot huet: E Gesetz vu 4 Milliarden a 770 Milliounen Euro, dat ass net näischt! An ech mengen, do géif et sécherlech vill derzou ze soen.

Ech ginn elo net méi op den Detail an, wat de Rapporteur gesot huet. Ech wëll et just an e Gesamtkontext setzen. Bon, d'Mobilitéit an eeben och den Invest an eis Mobilitéit ass an deene leschte Joren – scho virun enger ganzer Partie Joren – op e gewëssene Level gesat ginn. An dat ass elo entre-temps scho 15 Joer hier, dass ee gewëssene Baute-minister Wiseler mat dem Modu 2020 e Konzept op d'Bee gesat huet, fir dann dee Moment eeben d'Mobilitéit op een anere Punkt ze setzen, ob dat elo iwwer nei Garen ass, ob dat iwwer Pôle-d'échanges ass, ob dat iwwer Opfangparkingen ass et cetera. Duerfir ass et wichteg, och eng Kéier ervirzehiewen, dass eeben d'Mobilitéit viru Jore gekuckt ginn ass iwwer verschidde Konzepter, wéi dat Modu war.

De Meritt vum Minister Bausch an awer och elo vum der Madamm Backes ass, dass déi Projektionen, awer och déi Visiounen, virugefouert gi si mat dem Plan national de mobilité, deen d'Madamm Backes och elo nach wäert viruféieren. An et ass wichteg fir d'Attraktivitéit vum eise Land, dass mer weider an d'Schinn an och weider an aner Infrastrukturen investéieren, och den Tram, wéi virdro scho gesot.

An dann awer net ze vergiessen, wa mer vum der Mobilitéit schwätzen, ass och den Individualverkéier. Do gehéieren och d'Stroossen derzou. An duerfir ass et och wichteg ervirzehiewen, dass wann eist Land soll attraktiv bleiwen, verstärkt muss an all Zort vu Mobilitéit investéiert ginn.

Bon, wéi gesot, ech brauch elo net vill méi dozou ze soen. Ech kann Iech just soen, dass natierlech d'CSV-Fraktioun à cent pourcents hei hannendrusteet, eeben hannert verstärkten Investissementer an d'Mobilitéit. An duerfir ginn ech heimat och den Accord vum der CSV-Fraktioun.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Lies. Deen nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

Une voix | Très bien!

(M. Fernand Etgen prend la présidence.)

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Mat 86.000 Leit pro Dag, mat iwwer 31 Milliounen Passagéier am Joer ass den Zuch jo e Kärsäck vum eise Mobilitéit. Op eise Stroossen, dat wësse mer all, geet schonn net vill, mee ouni Zuch géif eist Land komplett stëlsto. Vergiesse mer och net, dass vill Leit op den effentlechen Transport ugewise sinn, fir sech ze placéieren, an déi si frou, dass mer hei zu Lëtzebuerg e korrekten Zuchrsseau hunn.

De Lëtzebuurger Zuchrsseau ze ënnerhalen ass dofir eng Selbstverständlechkeet. A mat dësem Gesetz gi mir dësen Opdrag da weider – op en Neits – un eis national Eisebunnsgesellschaft fir d'Joren 2026 bis 2040. Déi ginn 5 Milliarden, déi eis dat wäert kaschten, sinn iwwert déi nächst Joren dofir ganz gutt ugeleucht. An den Detail huet de Rapporteur gemaach.